

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Bjelovar

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

TURISTIČKA ZAJEDNICA
BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE

Bjelovar, travanj 2014.

SADRŽAJ

stranica

I.	PODACI O TURISTIČKOJ ZAJEDNICI	2
	Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo	2
	Planiranje	3
	Financijski izvještaji	3
	Programi i projekti	7
II.	REVIZIJA ZA 2012.	12
	Ciljevi i područja revizije	12
	Metode i postupci revizije	12
	Nalaz za 2012.	13
III.	OCJENA EFIKASNOSTI TURISTIČKE ZAJEDNICE U PROVOĐENJU ZADAĆA UTVRĐENIH PROPISIMA I PROGRAMOM RADA	22
IV.	MIŠLJENJE	23

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Bjelovar

KLASA: 041-01/13-06/87
URBROJ: 613-09-14-6

Bjelovar, 9. travnja 2014.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
TURISTIČKE ZAJEDNICE BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE
ZA 2012.

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje Turističke zajednice Bjelovarsko-bilogorske županije (dalje u tekstu: Turistička zajednica) za 2012.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 4. listopada 2013. do 9. travnja 2014.

I. PODACI O TURISTIČKOJ ZAJEDNICI

Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo

Djelokrug turističkih zajednica je utvrđen odredbama Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma (Narodne novine 152/08), Zakona o članarinama u turističkim zajednicama (Narodne novine 152/08 i 88/10), Zakona o boravišnoj pristojbi (Narodne novine 152/08, 59/09, 97/13 i 158/13), te drugim propisima. Turističke zajednice se osnivaju radi promicanja i unaprjeđivanja turizma i gospodarskih interesa pravnih i fizičkih osoba koje pružaju ugostiteljske i druge turističke usluge ili obavljaju drugu djelatnost neposredno povezanu s turizmom na način da upravljaju destinacijom na razini za koju su osnovane, prema načelu opće korisnosti. Obvezni članovi turističke zajednice su turističke zajednice gradova, općina, mjesta i područja osnovane na području županije.

Turistička zajednica je osnovana u studenome 2010. za područje Bjelovarsko-bilogorske županije (dalje u tekstu: Županija). Tijekom 2012. na području Županije je bilo pet turističkih zajednica članica, od kojih četiri turističke zajednice područja (Turistička zajednica Bilogora-Bjelovar, Turistička zajednica Daruvar-Papuk, Turistička zajednica Sjeverna Moslavina, Turistička zajednica Moslavina–Čazma) i jedna turistička zajednica grada (Turistička zajednica Grada Grubišno Polje). Turistička zajednica je upisana u Upisnik turističkih zajednica Ministarstva turizma 12. siječnja 2011. i pravni je slijednik Turističke zajednice osnovane 1996. U Registar neprofitnih organizacija je upisana u kolovozu 2009. Osobni identifikacijski broj je 63868479044. Sjedište Turističke zajednice je u Bjelovaru, Trg Eugena Kvaternika 2.

Statut Turističke zajednice (Narodne novine 121/10) je donesen 4. listopada 2010. uz prethodnu suglasnost Ministarstva turizma. Osim Statuta, doneseni su Poslovnik o radu Skupštine, Poslovnik o radu Turističkog vijeća i Poslovnik o radu Nadzornog odbora. Zadaće Turističke zajednice utvrđene propisima i Statutom su sudjelovanje u izradi planova razvoja turizma i strateškog marketinškog plana hrvatskog turizma, sudjelovanje u definiranju ciljeva i politike razvoja turizma i izrada strategije razvoja turizma na nivou Županije, donošenje strateškog marketinškog plana za područje Županije, pružanje stručne i druge pomoći turističkim zajednicama s područja Županije, razvoj, poticanje i pomaganje razvoja turizma na područjima koja nisu turistički razvijena, koordinacija djelovanja i nadzor nad izvršavanjem ciljeva i zadaća turističkih zajednica područja, upravljanje javnom turističkom infrastrukturom, promoviranje turističke destinacije na razini Županije samostalno i putem udruženog oglašavanja, promocija turističke ponude Županije u zemlji i inozemstvu u koordinaciji s Hrvatskom turističkom zajednicom, obogaćivanje ukupne turističke ponude Županije i kreiranje novih proizvoda turističke regije, ustrojavanje jedinstvenog turističkog informacijskog sustava, sustava prijave i odjave turista i statističke obrade prema turističkim zajednicama nižeg ustroja i Hrvatskoj turističkoj zajednici, prikupljanje i redovita obrada podataka o turističkom prometu i svih drugih podataka bitnih za praćenje izvršenja postavljenih ciljeva i zadaća, obavljanje informativnih poslova u svezi s turističkom ponudom i drugo. Izvori sredstava za obavljanje djelatnosti su prihodi od donacija Hrvatske turističke zajednice, donacija iz proračuna Županije, te od članarina i boravišne pristojbe.

Tijela Turističke zajednice su Skupština, Turističko vijeće, Nadzorni odbor i Predsjednik. Skupština je najviše tijelo upravljanja, a čine je predstavnici turističkih zajednica članica Turističke zajednice. Koncem 2012. u Skupštini je bilo 17 članova.

Turističko vijeće je izvršno tijelo Skupštine koje obavlja poslove utvrđene Zakonom o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma i Statutom. Turističko vijeće ima predsjednika i deset članova. Nadzorni odbor od tri člana provodi nadzor nad djelovanjem i materijalno-financijskim poslovanjem Turističke zajednice, o čemu dva puta godišnje podnosi izvješće Turističkom vijeću i Skupštini. Turističku zajednicu predstavlja predsjednik Turističke zajednice, koji je ujedno predsjednik Skupštine i predsjednik Turističkog vijeća, što je utvrđeno propisima. Predsjednik Turističke zajednice je tijekom 2012. bio župan Miroslav Čačija, a u vrijeme obavljanja revizije Damir Bajs. Turističku zajednicu zastupa direktor Turističkog ureda Antun Turčić.

Turistička zajednica obavlja stručne i administrativne poslove putem jednog Turističkog ureda zajedno s Turističkom zajednicom Bilogora-Bjelovar. Turistički ured od srpnja 2011. posluje u prostoru površine 65 m² na Trgu Eugena Kvaternika 2, zakupljenom od Grada Bjelovara na pet godina. S Turističkom zajednicom Bilogora-Bjelovar nije zaključen ugovor o međusobnim pravima i obvezama koje proizlaze iz zajedničkog korištenja poslovnog prostora, te zajedničkog obavljanja stručnih i administrativnih poslova. Turistička zajednica ima jednog zaposlenika (direktor Turističkog ureda), koji je u siječnju 2012. bio zaposlen na puno radno vrijeme, a od veljače 2012. u Turističkoj zajednici i Turističkoj zajednici Bilogora-Bjelovar, u svakoj na pola radnog vremena. Knjigovodstvene poslove za Turističku zajednicu obavlja pravna osoba na temelju ugovora iz prosinca 2007.

Planiranje

Financijski plan Turističke zajednice za 2012. je donijela Skupština koncem prosinca 2011. Izmjene financijskog plana nisu donošene. U skladu sa zakonskim odredbama, godišnji program rada i financijski plan za 2012. su dostavljeni Hrvatskoj turističkoj zajednici.

Financijskim planom su prihodi i rashodi planirani u iznosu 1.273.000,00 kn. Planirani prihodi se odnose na donacije Hrvatske turističke zajednice u iznosu 650.000,00 kn, donacije iz proračuna Županije u iznosu 300.000,00 kn, prihode po posebnim propisima u iznosu 220.000,00 kn (članarina 197.900,00 kn, boravišna pristojba 22.100,00 kn) i druge prihode u iznosu 103.000,00 kn. Rashodi su planirani za dva programska područja (funkcionalni marketing, administrativni marketing). Za područje funkcionalni marketing rashodi su planirani u iznosu 1.006.700,00 kn. Odnose se na programe i aktivnosti za unaprjeđivanje proizvoda, odnosno poboljšanje uvjeta boravka turista u iznosu 333.200,00 kn, komunikacijske taktike u iznosu 320.000,00 kn, edukacije u iznosu 163.000,00 kn, prodaju, promociju i distribuciju u iznosu 98.500,00 kn, marketinšku infrastrukturu u iznosu 50.000,00 kn i interni marketing u iznosu 42.000,00 kn. Za područje administrativni marketing rashodi su planirani u iznosu 266.300,00 kn (rashodi za zaposlene 144.300,00 kn, materijalni rashodi 122.000,00 kn).

Financijski izvještaji

Turistička zajednica vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema računovodstvenom sustavu za neprofitne organizacije. Sastavljeni su sljedeći financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija, Bilanca i Bilješke uz financijske izvještaje, te dostavljeni Državnom uredu za reviziju u propisanim roku.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija za 2012., ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 667.349,00 kn, što je za 143.080,00 kn ili 17,7 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni prihodi su u odnosu na planirane manji za 605.651,00 kn ili 47,6 %.

U tablici broj 1 se daju podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2011.	Ostvareno za 2012.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Prihodi od članarina	168.204,00	181.214,00	107,7
2.	Prihodi od boravišne pristojbe	21.513,00	20.293,00	94,3
3.	Prihodi od donacija	618.300,00	465.675,00	75,3
3.1.	Prihodi od donacija iz proračuna	255.000,00	286.500,00	112,4
3.2.	Prihodi od donacija Hrvatske turističke zajednice	363.300,00	179.175,00	49,3
4.	Drugi prihodi	2.412,00	167,00	6,9
Ukupno		810.429,00	667.349,00	82,3

Vrijednosno najznačajniji prihodi su ostvareni od donacija u iznosu 465.675,00 kn i čine 69,8 % ukupno ostvarenih prihoda. Svi drugi prihodi iznose 201.674,00 kn i imaju udjel 30,2 %. U odnosu na prethodnu godinu, prihodi od donacija su ostvareni manje za 152.625,00 kn ili 24,7 %, a prihodi od članarina su veći za 13.010,00 kn ili 7,7 %. U odnosu na planirane prihode, prihodi od donacija su ostvareni manje za 484.325,00 kn ili 51,0 % (navedeno smanjenje se većim dijelom odnosi na donacije Hrvatske turističke zajednice).

Prihodi od donacija su ostvareni iz proračuna Županije u iznosu 286.500,00 kn (za programe i aktivnosti funkcionalnog marketinga i funkcioniranje Turističkog ureda), te od donacija Hrvatske turističke zajednice u iznosu 179.175,00 kn (za tekuće potpore turističkim zajednicama na nerazvijenim područjima u iznosu 108.000,00 kn, za provođenje akcije Volim Hrvatsku prema programu Hrvatske turističke zajednice u iznosu 71.175,00 kn). Donacije su utrošene za utvrđene namjene.

Prihodi od članarina su ostvareni u iznosu 181.214,00 kn, što je 27,2 % ukupno ostvarenih prihoda. Koncem 2012. potraživanja za članarinu iskazana su u iznosu 54.739,00 kn. Prema odredbama Zakona o članarinama u turističkim zajednicama, članarine su zajednički prihod turističkih zajednica gradova i općina, županijskih turističkih zajednica i Hrvatske turističke zajednice u kojem Turistička zajednica ima udjel 10,0 %. Članarinu plaćaju pravne i fizičke osobe koje ostvaruju prihode pružanjem ugostiteljskih usluga, usluga u turizmu ili s turizmom neposredno povezanih djelatnosti. Visina članarine ovisi o razredu turističkog mjesta gdje je sjedište ili poslovna jedinica osobe, o skupini u koju je razvrstana djelatnost kojom se pravna ili fizička osoba bavi, te zakonom utvrđenoj stopi na ukupni prihod. Na području Županije je jedno naselje (Daruvar) u razredu A, četiri naselja (Bjelovar, Čazma, Grubišno Polje, Podgarić) u razredu B, 32 naselja u razredu C i pet gradova i devet općina u razredu D. Na području Županije ima 1 101 obveznik plaćanja članarine. Prema odredbama Zakona o članarinama u turističkim zajednicama, poslove evidencije, obračuna i naplate, te nadzora nad naplatom članarine obavlja Porezna uprava.

Podatke o uplaćenim sredstvima članarine, Porezna uprava treba jednom mjesečno dostavljati turističkim zajednicama područja i grada.

Prihodi od boravišne pristojbe su ostvareni u iznosu 20.293,00 kn. Koncem 2012. nisu iskazana potraživanja za boravišnu pristojbu. Boravišna pristojba je zajednički prihod turističkih zajednica gradova i općina, županijskih turističkih zajednica i Hrvatske turističke zajednice, u kojem županijska turistička zajednica ima udjel 10,0 % (iznimno 20,0 % na području turističkih zajednica koje ostvaruju bruto prihod manji od 200.000,00 kn godišnje). Podatke o broju obveznika boravišne pristojbe Turistička zajednica dobiva mjesečno od turističkih zajednica područja i grada s područja Županije. Boravišnu pristojbu plaćaju pravne i fizičke osobe i domaćinstva koja pružaju usluge smještaja prema broju noćenja, a visina boravišne pristojbe po noćenju iznosi od 4,00 kn do 7,00 kn, ovisno o turističkom razredu u koje je razvrstano naselje u kojem se ostvaruje noćenje. Koncem 2012. usluge smještaja na području Županije je pružalo deset pravnih osoba i 28 domaćinstava, a smještajni kapaciteti su obuhvaćali 943 ležaja. U 2012. je evidentiran dolazak 12 941 turista, što je za 134 dolaska ili 1,0 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareno je 29 851 noćenje, što je za 164 noćenja ili 1,0 % više u odnosu na prethodnu godinu

Prihodi od članarine i boravišne pristojbe su utrošeni su za programe i aktivnosti planirane Programom rada i financijskim planom Turističke zajednice za 2012.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija za 2012., ukupni rashodi su ostvareni u iznosu 697.772,00 kn, što je za 68.816,00 kn ili 9,0 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni rashodi su u odnosu na planirane manji za 575.228,00 kn ili 45,2 %.

U tablici broj 2 se daju podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2011.	Ostvareno za 2012.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Rashodi za zaposlene	208.543,00	117.527,00	56,4
2.	Materijalni rashodi	410.434,00	261.181,00	63,6
2.1.	Naknade troškova zaposlenima	82.786,00	76.546,00	92,5
2.2.	Naknade drugim osobama izvan radnog odnosa	12.308,00	26.026,00	211,5
2.3.	Rashodi za usluge	264.146,00	134.657,00	51,0
2.3.1.	Usluge promidžbe i informiranja	137.960,00	79.047,00	57,3
2.3.2.	Druge usluge	126.186,00	55.610,00	44,1
2.4.	Rashodi za materijal i energiju	33.465,00	1.421,00	4,2
2.5.	Drugi materijalni rashodi	17.729,00	22.531,00	127,1
3.	Rashodi amortizacije	2.811,00	3.311,00	117,8
4.	Financijski rashodi	3.423,00	2.372,00	69,3
5.	Donacije	106.100,00	308.611,00	290,9
6.	Drugi rashodi	35.277,00	4.770,00	13,5
	Ukupno	766.588,00	697.772,00	91,0
	Manjak prihoda	0,00	30.423,00	-
	Višak prihoda	43.841,00	0,00	-

Manjak prihoda za 2012. iznosi 30.423,00 kn. Preneseni višak prihoda iz prethodnog razdoblja je iznosio 88.442,00 kn. U 2012. je obavljen ispravak knjiženja prenesenog viška prihoda, odnosno povećan je za 16.548,00 kn, te višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 74.567,00 kn.

Najznačajniji udjel u rashodima za 2012. imaju rashodi za donacije u iznosu 308.611,00 kn ili 44,2 % ukupnih rashoda i materijalni rashodi u iznosu 261.181,00 kn ili 37,4 %.

Donacije se odnose na donacije Turističkoj zajednici Bilogora-Bjelovar u iznosu 150.426,00 kn (za izgradnju etno kuće na sajmu 130.426,00 kn i sufinanciranje nabave turističke signalizacije 20.000,00 kn), donacije školama i dječjim vrtićima za novčane nagrade po projektu Volim Hrvatsku u iznosu 51.000,00 kn, te na donacije udrugama i jednoj školi za manifestacije i projekte Turističke zajednice u iznosu 15.210,00 kn (za sportsku manifestaciju Maraton lađa na Neretvi, edukativno promidžbenu publikaciju o biciklističkom turizmu u Županiji, za tradicionalno seosko kolinje, te za pokrivanje troškova pripreme i sastavljanja novih receptura Bakine kuharice). Zatim se odnose na ulaganja u nabavu turističke signalizacije u iznosu 73.000,00 kn, te na rashode za usluge organizacije završne svečanosti projekta Volim Hrvatsku (nastupi umjetnika-pjevača i glumaca, usluge ozvučenja, postavljanja rasvjete, snimanje i fotografiranje, drugo) u iznosu 18.975,00 kn.

Materijalni rashodi se odnose na rashode za usluge u iznosu 134.657,00 kn (od čega na usluge promidžbe i informiranja 79.047,00 kn, računalne usluge 24.179,00 kn, intelektualne i osobne usluge 13.024,00 kn, zakupnine i najamnine 9.490,00 kn, te drugo 8.917,00 kn), zatim na rashode za naknade troškova zaposlenima u iznosu 76.546,00 kn, rashode za naknade drugim osobama izvan radnog odnosa u iznosu 26.026,00 kn, druge materijalne rashode u iznosu 22.531,00 kn, te rashode za materijal i energiju u iznosu 1.421,00 kn. Rashodi za usluge promidžbe i informiranja u iznosu 79.047,00 kn se odnose na sufinanciranje promotivnog, odnosno udruženog oglašavanja u iznosu 45.119,00 kn (uplatu sredstava dvjema turističkim zajednicama s područja Županije i dvjema pravnim osobama uključenima u promotivno oglašavanje tijekom 2011.), usluge medijskog praćenja turističkih događanja i promidžbe u iznosu 20.422,00 kn, uređenje i ažuriranje web stranice i zakup domene u iznosu 5.528,00 kn, izradu kataloga i letaka u iznosu 3.246,00 kn, nabavku knjiga i publikacija u iznosu 2.950,00 kn, te drugo u iznosu 1.782,00 kn. U okviru rashoda za naknade drugim osobama izvan radnog odnosa su evidentirane naknade za autorske honorare u iznosu 13.754,00 kn. Tijekom 2012. Turistička zajednica je s dvije osobe zaključila četiri ugovora o autorskom djelu. Neto naknade su ugovorene ukupno u iznosu 11.130,00 kn, a na naknade su obračunani i uplaćeni propisani porezi i prirez.

Svi drugi rashodi za 2012. iznose 127.980,00 kn i imaju udjel 18,4 % u ukupno ostvarenim rashodima. Odnose se na rashode za zaposlene u iznosu 117.527,00 kn, rashode amortizacije u iznosu 3.311,00 kn, financijske rashode u iznosu 2.372,00 kn i druge rashode u iznosu 4.770,00 kn. Rashodi za zaposlene se odnose na bruto plaću i naknadu za godišnji odmor za jedinog zaposlenika (direktora Turističkog ureda) koji od početka veljače 2012. radi na pola radnog vremena (drugi dio plaće ostvaruje u drugoj turističkoj zajednici). Direktor Turističkog ureda je od veljače 2012. isplaćena mjesečna bruto plaća u iznosu 7.670,00 kn (neto plaća iznosi 5.354,24 kn).

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2012., ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora je iskazana u iznosu 141.535,00 kn.

U tablici broj 3 se daju podaci o vrijednosti imovine, obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2012.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora

u kn

Redni broj	Opis	Stanje 1. siječnja 2012.	Stanje 31. prosinca 2012.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Nefinancijska imovina	12.345,00	5.919,00	47,9
2.	Financijska imovina	248.151,00	135.616,00	54,7
2.1.	Novac u banci i blagajni	193.412,00	80.877,00	41,8
2.2.	Potraživanja za prihode	54.739,00	54.739,00	100,0
	Ukupno imovina	260.496,00	141.535,00	54,3
3.	Obveze	172.053,00	66.968,00	38,9
4.	Vlastiti izvori	88.443,00	74.567,00	84,3
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	260.496,00	141.535,00	54,3

Nefinancijska imovina se odnosi na vrijednost računalne opreme i programa, a koncem 2012. je za 6.426,00 kn ili 52,1 % manja u odnosu na prethodnu godinu, najvećim dijelom radi obračuna amortizacije.

Novac u banci i blagajni se odnosi na sredstva na žiro računu u iznosu 80.728,00 kn i blagajni u iznosu 149,00 kn. Potraživanja za prihode poslovanja se odnose na pripadajući dio potraživanja za turističku članarinu iz ranijih godina (2006 .).

Koncem 2012. obveze iznose 66.968,00 kn i u odnosu na prethodnu godinu su za 105.085,00 kn ili 61,1 % manje. Odnose se na obveze prema dobavljačima u iznosu 58.133,00 kn (u vrijeme obavljanja revizije, odnosno sredinom prosinca 2013. iznose 9.190,00 kn) i na obveze za zaposlene u iznosu 8.835,00 kn.

Vlastiti izvori u iznosu 74.567,00 kn se odnose na višak prihoda nad rashodima raspoloživ u sljedećem razdoblju.

Programi i projekti

Ministarstvo turizma je 2003. donijelo Strategiju razvoja hrvatskog turizma do 2010. Nadalje je donosilo dvogodišnje strateške planove, kojima su utvrđeni vizija, misija i ciljevi razvoja hrvatskog turizma i načini ostvarenja postavljenih strateških ciljeva u razdoblju od 2010. do 2012., 2011. do 2013., 2012. do 2014., te 2013. do 2015. Također su doneseni godišnji akcijski planovi hrvatskog turizma. Akcijskim planom hrvatskog turizma za 2012. koji je donesen u listopadu 2011. su utvrđene i opisane mjere razvoja hrvatskog turizma i nositelji odgovorni za njihovu realizaciju. Hrvatska turistička zajednica je u ožujku 2009. donijela Strateški marketinški plan hrvatskog turizma za razdoblje od 2010. do 2014.

Vlada Republike Hrvatske je u ožujku 2013. donijela Strategiju razvoja turizma Republike Hrvatske, kojom su utvrđeni strateški ciljevi i zadaci razvoja hrvatskog turizma do 2020. Glavni strateški ciljevi su poticanje bržeg gospodarskog rasta kroz integraciju tržišta i institucionalne reforme, viša stopa zaposlenosti i promicanje održivog razvoja, a glavni zadatak povećanje atraktivnosti i konkurentnosti hrvatskog turizma.

- Strategija razvoja turizma Županije

Prema odredbi članka 46. stavka 1. točke 4. i 10. Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, turističke zajednice županije izrađuju strategiju razvoja turizma na nivou županije te donose strateški marketinški plan za područje županije sukladno strateškom marketinškom planu hrvatskog turizma. Turistička zajednica je u svibnju 2009. donijela Master plan, odnosno strategiju razvoja turizma Županije za razdoblje od deset godina (do 2020.), a nije donijela strateški marketinški plan turizma Županije.

Master plan je izradio Institut za turizam s namjerom učinkovitog upravljanja turističkim razvojem Županije. Prema strateškoj viziji, Županija bi trebala biti prepoznata kao jedna od vodećih kontinentalnih destinacija orijentirana prema gostima srednje platežne sposobnosti iz Zagreba i okolnih županija, jer ima raznoliku turističko resursnu i atrakcijsku osnovu (izvori termalne vode u Daruvaru, pitomi obronci Bilogore, Moslavačke gore, Ravne gore i Papuka, bogatstvo slatkovodnih površina, šume bogate divljači, velike poljoprivredne površine, povijesno-kulturna baština, multikulturalnost i velik broj događanja regionalnog i lokalnog karaktera). Misija turističkog razvoja pretpostavlja očuvani okoliš, trajnu brigu za kulturnu baštinu, visoku kvalitetu turističkih proizvoda, podizanje konkurentnosti turističko-ugostiteljske ponude kroz vrhunsku uslugu, susretljivost i razumijevanje potreba gostiju, poboljšanje stupnja zadovoljstva boravkom i aktivno poticanje ponovnog dolaska, te veću educiranost svih sudionika turističkog razvoja. Nadalje, u Master planu su navedena četiri osnovna strateška razvojna cilja turističkog razvoja. Prvi se odnosi na stvaranje poticajnog socijalnog okruženja koje će podržavati turistički razvoj na cijelom prostoru Županije, drugi na uspostavu turističke infrastrukture i suprastrukture (smještajni kapaciteti, objekti za zabavu i sport) koja će moći udovoljiti zahtjevima turističke potražnje, treći na utvrđivanje turističkih proizvoda, odnosno atrakcija prema potrebama tržišta, a četvrti na uspostavu tržišne prepoznatljivosti i poželjnosti. Strateški razvojni ciljevi su raščlanjeni na konkretne, detaljnije operativne ciljeve koje je moguće ostvariti, mjeriti, nadzirati i/ili poticati.

Master planom je planirano formiranje turističkih klastera, odnosno tri turistički zaokružene regije s karakterističnim sustavom vrijednosti (turistički resursi, atrakcije, turistička infra i suprastruktura, drugo). Odnosi se na Bjelovarsko-bilogorski klaster, Daruvarsko-papučki klaster i Čazmansko-moslavački klaster. Prema očitovanju zakonskog predstavnika, turistički klasteri nisu formirani jer nisu stvorene zakonske pretpostavke. Prioritetni turistički proizvodi su lovni turizam, spa i wellness, promatranje ptica i životinjskog svijeta, sportski ribolov, ruralni turizam i kulturni turizam. Manje konkurentni turistički proizvodi su turizam vina, planinarenje, cikloturizam i mototurizam.

Posebnim dokumentom (Identifikacija ključnih projekata za implementaciju vizije turističkog razvoja Županije) kojega je Institut za turizam izradio u veljači 2010., utvrđena su 43 razvojna projekta, od kojih je 15 prioriternih. Od interesa za cijelu Županiju je utvrđeno deset razvojnih projekata, od kojih su četiri prioriteta. Odnose se na osnivanje turističko razvojnog i investicijskog centra/centara, provođenje internog marketinga, te donošenje akcijskog plana marketinga turističkih događanja Županije i akcijskog plana razvoja ribolovnog turizma.

- Programi rada Turističke zajednice

Godišnje programe rada Turističke zajednice je donosila Skupština (za 2010. u siječnju 2010., za 2011. u studenome 2010., a za 2012. u prosincu 2011.). Programima rada su utvrđena dva programska područja (funkcionalni marketing, administrativni marketing) i opisno su navedeni programi i aktivnosti koje se planiraju realizirati. Sredstva za provođenje programa i aktivnosti za 2010. nisu planirana. Programima rada za 2011. i 2012. su planirana sredstva za programe i aktivnosti funkcionalnog marketinga te nositelji i rokovi izvršenja grupe aktivnosti, dok za obavljanje stručnih i administrativnih poslova (administrativni marketing) sredstva nisu planirana.

Programom rada za 2012. je za funkcionalni marketing planirano 1.006.700,00 kn. Odnosi se na sljedeće programe i aktivnosti: oglašavanje (samostalno, udruženo) u iznosu 250.000,00 kn, edukacije (edukacije i radionice za predstavnike jedinica lokalne samouprave i poduzetnike, edukacije vezane uz izradu akcijskih planova pojedinih vrsta selektivnih oblika turizma, te izradu koncepta najbolje uporabe i tržišne studije opravdanosti podizanja dječjeg zabavno rekreacijskog centra Stara ciglana) u iznosu 163.000,00 kn, turistička infrastruktura (smeđa signalizacija, info table, eko-etno kuća na sajmu) u iznosu 123.200,00 kn, prodaja, promocija i distribucija (ažuriranje web stranica, sudjelovanje na domaćim i inozemnim sajmovima, prezentacijama i priredbama) u iznosu 98.500,00 kn, komunikacijske taktike (turističke karte, letci, vrećice) u iznosu 70.000,00 kn, manifestacije u iznosu 70.000,00 kn, unaprjeđivanje proizvoda/poboljšanje uvjeta boravka turista (provođenje projekta Hrvatske turističke zajednice Volim Hrvatsku) u iznosu 60.000,00 kn, marketinška infrastruktura (filmovi, fotografije, drugo) u iznosu 50.000,00 kn, novi proizvodi (Put ciganskih čergi, Skriveno blago Veda, Zeleno srce Hrvatske, Sportsko-rekreacijski centar Kukavica) u iznosu 50.000,00 kn, interni marketing (priznanja, drugo) u iznosu 42.000,00 kn, te turističko-informativni centri u iznosu 30.000,00 kn.

Članice Turističke zajednice su dostavile godišnji program rada i financijski plan za 2012. na koje Turistička zajednica nije imala primjedbi. Turistička zajednica je godišnji program rada i financijski plan za 2012. dostavila Hrvatskoj turističkoj zajednici u veljači 2012., umjesto do konca godine koja prethodi godini za koju se odnose.

Izvješće o ostvarenju godišnjeg programa rada i financijskog plana Turističke zajednice za 2012. (dalje u tekstu: godišnje financijsko izvješće) je usvojila Skupština u svibnju 2013. U godišnjem financijskom izvješću su opisno navedene realizirane aktivnosti i poteškoće koje je Turistička zajednica imala u provođenju programa rada.

Prema godišnjem financijskom izvješću, ostvareni rashodi u iznosu 697.772,00 kn su raspoređeni na rashode funkcionalnog marketinga u iznosu 499.459,00 kn i administrativnog marketinga u iznosu 198.313,00 kn. Rashodi funkcionalnog marketinga se odnose na pet sljedećih programa i aktivnosti: unaprjeđenje proizvoda/poboljšanje uvjeta boravka turista u iznosu 308.612,00 kn (od čega se na nove proizvode: KON-TUR, Centar tradicijskih obrta, Srce zelene Hrvatske odnosi 130.427,00 kn, zatim na smeđu signalizaciju i info table 93.000,00 kn, akciju Zeleni cvijet Volim Hrvatsku 69.975,00 kn, te druge manifestacije 15.210,00 kn), komunikacijske taktike u iznosu 66.344,00 kn (sufinanciranje promidžbenih materijala lokalnih turističkih zajednica 21.225,00 kn i samostalno oglašavanje 45.119,00 kn), prodaju, promociju i distribuciju u iznosu 67.597,00 kn (web stranice, sajmovi, nastupi, prezentacije), edukaciju u iznosu 48.011,00 kn, te interni marketing u iznosu 8.895,00 kn (izvještaji, priznanja).

Rashodi administrativnog marketinga se odnose na rashode za zaposlene u iznosu 117.528,00 kn (plaća i naknada za godišnji odmor), materijalne rashode u iznosu 35.431,00 kn (troškovi službenih putovanja 30.346,00 kn i reprezentacija 5.085,00 kn) i rashode za usluge u iznosu 45.354,00 kn.

- Projekti Turističke zajednice

Turistička zajednica je sudjelovala u obogaćivanju ukupne turističke ponude Županije. Kreirala je vlastiti projekt Kontinentalni turizam (KON-TUR), sudjelovala je u kreiranju projekta Srce zelene Hrvatske i Garić Grad, te u poticanju razvoja novih i unaprjeđivanju postojećih projekata i turističkih proizvoda članica Turističke zajednice (Centar tradicijskih obrta, Put ciganskih čergi, Bjelovarska nedjelja uz caricu, Skriveno blago Veda, ŠRC Kukavica, Daruvarske vinske ceste, Božična priča u Čazmi, drugo).

Projekt Kontinentalni turizam (KON-TUR) je projekt za promociju Županije kao turističke destinacije ruralnog turizma i poticanje razvoja svih oblika selektivnog oblika turizma, promociju gospodarskih, kulturnih, zabavnih, sportskih i drugih priredbi od interesa za razvoj turizma, te koordinaciju aktivnosti turističkih zajednica kontinentalne Hrvatske, turističkih agencija, nositelja turističke ponude i drugih sudionika u razvoju turizma. Znak KON-TUR je u prosincu 2010. registriran kao intelektualno vlasništvo Turističke zajednice kod Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo. Projekt Kontinentalni turizam je promoviran putem sajamskih priredbi, a prvi sajam je održan 2005. za vrijeme jesenskog sajma poljoprivrede u Gudovcu. Projekt je nadalje svake godine promoviran na proljetnom i jesenskom sajmu poljoprivrede, gospodarstva i obrtništva u Gudovcu, te na drugim sajmovima (Loreko u Gudovcu, Sajam Županija u Zagrebu, Mare Croaticum, drugi). Turistička zajednica je provođenjem ovog projekta uočila mogućnost povećanja prihoda od obavljanja turističke djelatnosti kreiranjem novih turističkih proizvoda i naglašavanja turističkog potencijala ruralnog prostora. Projekt KON-TUR je u svibnju 2012. na sajmu u Gudovcu prezentiran s programima tradicijski proizvodi, radionice, revije i izložbe tradicijskih hrvatskih proizvoda. U rujnu 2012. je prezentiran s programima predstavljanja ponuđača seoskog turizma s područja turističkih zajednica Bilogora-Bjelovar, Daruvar-Papuk i Moslavina-Čazma. Provođenjem projekta KON-TUR Turistička zajednica je unaprijedila međužupanijsku turističku i ukupnu gospodarsku suradnju. Turistička zajednica je ostvarila temeljni cilj ovog projekta jer je nositelje turističke ponude iz djelatnosti turizma, poljoprivrede i drugih povezanih djelatnosti, širu javnost, medije i druge korisnike upoznala s mogućnostima razvoja kontinentalnog turizma (posebice ruralnog turizma) i novim turističkim proizvodima.

Turistička zajednica je sudjelovala u realizaciji projekta Srce zelene Hrvatske (katalog u 2012., Internet portal u 2013.). Klaster središnje Hrvatske je osmislio projekt promoviranja Bilogore, Moslavine, Posavine i Prigorja pod nazivom Srce zelene Hrvatske na inicijativu jednog nositelja turističke ponude. Stručni urednik projekta je direktor Turističkog ureda Turističke Zajednice (direktor Turističkog ureda Turističke zajednice je u 2013. koordinator klastera Središnje Hrvatske). Namjera ovog projekta je predstavljanje više od 30 nositelja turističke ponude s navedenog područja (ugostitelji, poljoprivredna gospodarstva, drugi), te predstavljanje ruralnog okruženja, tradicije i kulturno-povijesne baštine koja nudi turističke doživljaje, te aktivan individualni ili obiteljski odmor. Putem web stranice se pružaju informacije o smještaju, aktivnostima i manifestacijama kod ponuđača i u okruženju, te druge informacije.

Turistička zajednica je inicirala razvoj projekta Garić Grad, kako bi pridonijela očuvanju kulturne baštine, odnosno ostataka zidina utvrde iz 12. stoljeća. Projekt je nastavila razvijati Udruga Garić Grad (direktor Turističkog ureda Turističke zajednice je predsjednik udruge), Županija, Općina Berek i drugi. Turistička zajednica i Županija na lokaciji Garić Grada obilježavaju dan planeta zemlje. U 2012. je predstavljen zbornik radova bjelovarskog zavoda HAZU sa znanstvenog skupa posvećenog Garić Gradu.

II. REVIZIJA ZA 2012.

Ciljevi i područja revizije

Osnovni ciljevi su bili:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa vezanih uz organizaciju i financijsko računovodstveno poslovanje
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom rada i financijskim planom
- provjeriti pravilnosti izvršenja drugih transakcija.

Posebni ciljevi su bili:

- ocijeniti efikasnost turističkih zajednica u promicanju i unaprjeđenju turizma Republike Hrvatske
- ocijeniti efikasnost suradnje turističkih zajednica s jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave
- ocijeniti učinkovitost trošenja sredstava prikupljenih od boravišnih pristojbi, turističkih članarina ili iz proračuna, te drugih izvora.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza je proučena i analizirana pravna regulativa te dokumentacija i informacije o poslovanju Turističke zajednice. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima su uspoređeni s podacima iz ranijeg razdoblja i s planom, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Također, kod utvrđivanja područja rizika, korištene su objave u tisku i elektroničkim medijima. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakona i propisa, statuta i internih akata. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, dok su brojnije, vrijednosno manje značajne stavke testirane metodom uzorka. Za potrebe revizije su korišteni izvještaji vezani uz pojedine aktivnosti Turističke zajednice. Obavljeni su razgovori s direktorom Turističke zajednice.

Nalaz za 2012.

Revizijom su obuhvaćena slijedeća područja: djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, financijski izvještaji, planiranje, računovodstveno poslovanje, prihodi, rashodi, imovina i obveze, te programi i projekti.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na unutarnje ustrojstvo, planiranje, računovodstveno poslovanje, rashode, te programe i projekte.

1. Unutarnje ustrojstvo

1.1. Turistička zajednica je u listopadu 2010. donijela odluku o osnivanju Turističkog ureda i odluku o preuzimanju ranije zaključenog sporazuma iz 2007., kojima nije preciziran način obavljanja stručno administrativnih poslova za Turističku zajednicu. Prema sporazumu iz 2007., Turistička zajednica stručne i administrativne poslove treba obavljati putem jednog Turističkog ureda zajedno s Turističkom zajednicom Grada Bjelovara. U rujnu 2010. je prestala djelovati Turistička zajednica Grada Bjelovara, a osnovana je Turistička zajednica Bilogora-Bjelovar, koja je nastavila obavljati stručne i administrativne poslove putem jednog Turističkog ureda zajedno s Turističkom zajednicom. Spomenute turističke zajednice nisu zaključile ugovor o utvrđivanju međusobnih prava i obveza vezane uz zajedničko korištenje poslovnog prostora i financiranje zajedničkih troškova. Turistička zajednica ne sudjeluje u financiranju režijskih troškova i većeg dijela drugih zajedničkih troškova Turističkog ureda. Turistička zajednica ima jednog zaposlenika (direktor Turističkog ureda), koji je u siječnju 2012. bio zaposlen na puno radno vrijeme, a od veljače 2012. u obje turističke zajednice na pola radnog vremena. Godišnjim programima rada turističkih zajednica su određeni poslovi koje treba obavljati direktor Turističkog ureda.

Državni ured za reviziju je mišljenja da je aktom, odnosno ugovorom trebalo jasno odrediti međusobna prava i obveze vezane uz zajedničko korištenje poslovnog prostora, financiranje režijskih troškova, te drugih troškova Turističkog ureda.

1.2. *Turistička zajednica u očitovanju navodi da prihvaća navode u Nalazu.*

2. Planiranje

2.1. Godišnji program rada Turističke zajednice za 2012. je donijela Skupština u prosincu 2011. U programu rada su opisno navedeni programi i aktivnosti Turističke zajednice u području funkcionalnog marketinga i planirana su sredstva za njihovu realizaciju. Vezano uz djelovanje Turističkog ureda (administrativni marketing) sredstva nisu planirana. Za većinu planiranih programa i aktivnosti u području funkcionalnog marketinga je navedeno da će ih Turistička zajednica obavljati tijekom cijele godine u suradnji s više nositelja (lokalne turističke zajednice, Županija, jedinice lokalne samouprave, udruge, trgovačka društva, drugi). Programom rada nisu utvrđeni ciljevi, zadaće i aktivnosti koje treba obaviti Turistička zajednica kao ni mjerljivi pokazatelji za praćenje njihova ostvarenja.

Financijskim planom za 2012. su prihodi, odnosno rashodi planirani u iznosu 1.273.000,00 kn.

Financijskim planom su neki rashodi planirani različito u odnosu na planirane programom rada. Unutar funkcionalnog marketinga, financijskim planom je za turističku infrastrukturu planirano 23.200,00 kn (programom rada 123.200,00 kn), dok je za nove proizvode planirano 150.000,00 kn (programom rada 50.000,00 kn). Financijskim planom nisu planirani, a ostvareni su rashodi za naknade osobama izvan radnog odnosa u iznosu 26.026,00 kn, rashodi amortizacije u iznosu 3.311,00 kn i financijski rashodi u iznosu 2.372,00 kn. Financijski plan je dijelom sastavljen prema vrsti rashoda, a dijelom prema manifestacijama i aktivnostima koje se planiraju realizirati, a nije sastavljen prema računima računskog plana. S obzirom da u poslovnim knjigama rashodi nisu evidentirani prema planiranim programima i aktivnostima, već samo prema vrsti rashoda, onemogućena je kontrola i praćenje ostvarenja rashoda, odnosno programa i aktivnosti, u odnosu na plan.

Godišnje financijsko izvješće za 2012. je usvojila Skupština u svibnju 2013., umjesto do konca ožujka 2013. Ukupni prihodi za 2012. su ostvareni u iznosu 667.349,00 kn, što je manje za 605.651,00 kn ili 47,6 %, a ukupni rashodi su ostvareni u iznosu 697.772,00 kn, što je manje za 575.228,00 kn ili 45,2 % u odnosu na planirane. Turistička zajednica nije donijela izmjene, odnosno dopune programa rada i financijskog plana. Program rada, financijski plan i godišnje financijsko izvješće nisu javno objavljeni.

Prema odredbama članka 62. stavaka 1. i 5. Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, godišnji program rada i financijski plan turističke zajednice obvezno sadrže sve pojedinačno utvrđene planirane zadatke i potrebna financijska sredstva za njihovo izvršenje, te ako tijekom godine dođe do odstupanja od programa rada i financijskog plana u obujmu većem od 5,0 %, turistička zajednica je dužna donijeti izmjene, odnosno dopune programa rada i financijskog plana.

Godišnje financijsko izvješće ne sadrži analizu i ocjenu izvršenja programa, te procjenu učinka poduzetih aktivnosti na razvoj turizma. U ostvarenju programa rada su opisno navedeni realizirani programi i aktivnosti funkcionalnog i administrativnog marketinga, bez iskaza utrošenih financijskih sredstava. Ostvarenje financijskog plana sadrži usporedni pregled ostvarenih prihoda i rashoda prema programima i aktivnostima u odnosu na planirane, bez obrazloženja značajnijih odstupanja. U području funkcionalnog marketinga su ostvareni rashodi u iznosu 499.459,00 kn (odnose se na pet programa i aktivnosti), a u području administrativnog marketinga (djelovanje Turističkog ureda) u iznosu 198.313,00 kn. Iz dokumentacije Turističke zajednice (analitički računi glavne knjige, ulazni računi dobavljača, temeljnice) u većini slučajeva nije vidljivo na koji način su utvrđeni ostvareni rashodi prema programima i aktivnostima funkcionalnog, odnosno administrativnog marketinga.

Prema odredbama članka 63. stavaka 1. i 4. Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, skupština turističke zajednice je dužna svake godine do kraja ožujka tekuće godine donijeti godišnje financijsko izvješće za prethodnu godinu, a godišnje financijsko izvješće obvezno sadržava podatke o izvršenju programom rada pojedinačno utvrđenih zadataka, izdacima njihovog izvršenja, izdacima za poslovanje turističkog ureda i rad tijela turističke zajednice, ostvarenju prihoda po izvorima, financijskom rezultatu poslovanja, usporedbu financijskog plana i njegovog ostvarenja s obrazloženjem odstupanja, analizu i ocjenu izvršenja programa, te procjenu učinka poduzetih aktivnosti na razvoj turizma.

Državni ured za reviziju nalaže programom rada i financijskim planom planirati pojedinačne zadatke i aktivnosti prema vrsti i nositeljima kao i potrebna financijska sredstva za njihovo izvršenje, zatim nalaže donošenje izmjena financijskog plana ako tijekom godine dođe do odstupanja od programa rada i financijskog plana u obujmu većem od 5,0 %, donošenje godišnjeg financijskog izvješća u propisanom roku, te sastavljanje godišnjeg financijskog izvješća s obveznim podacima o izvršenju programom rada pojedinačno utvrđenih zadataka, izdacima njihovog izvršenja, izdacima za poslovanje turističkog ureda i rad tijela turističke zajednice, ostvarenju prihoda po izvorima, financijskom rezultatu poslovanja, usporedbi financijskog plana i njegovog ostvarenja s obrazloženjem odstupanja, analizi i ocjeni izvršenja programa i procjeni učinka poduzetih aktivnosti na razvoj turizma, u skladu s odredbama Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma. Državni ured za reviziju predlaže javno objaviti program rada, financijski plan te godišnje financijsko izvješće, te predlaže financijskim planom planirati prihode i rashode prema računima računskog plana za neprofitne organizacije. Također predlaže, za praćenje ostvarenja ciljeva, zadaća i aktivnosti prema godišnjem programu rada utvrditi pokazatelje, uspostaviti način praćenja ostvarenja ciljeva, te u okviru godišnjeg izvješća o radu izvješćivati o postignutim rezultatima.

2.2. *Turistička zajednica navodi da prihvaća navode u Nalazu.*

3. Računovodstveno poslovanje

3.1. Turistička zajednica vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema propisima kojima je uređeno računovodstvo neprofitnih organizacija.

Rashodi za nabavu turističke signalizacije u iznosu 73.000,00 kn i rashodi za usluge organizacije završne svečanosti projekta Volim Hrvatsku u iznosu 18.975,00 kn (odnose se na nastupe pjevača i glumaca, usluge ozvučenja, postavljanja rasvjete, snimanje i fotografiranje, drugo) su u poslovnim knjigama Turističke zajednice pogrešno evidentirani na računu rashoda za donacije, umjesto prema rasporedu računa iz računskog plana. Prema odredbi članka 4. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 10/08, 7/09 i 158/13), neprofitne organizacije vode knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva, a prema rasporedu računa iz računskog plana za neprofitne organizacije.

U poslovnim knjigama na računu imovine nije evidentirana dugotrajna imovina (projektor) nabavljena u prosincu 2011. u vrijednosti 10.499,00 kn i turistička signalizacija nabavljena u 2012. u vrijednosti 73.000,00 kn. Navedena imovina nije popisana koncem 2012. Turistička signalizacija se odnosi na nabavu 100 komada turističkih znakova u vrijednosti 40.000,00 kn (pojedinačne vrijednosti 400,00 kn, što je trebalo evidentirati kao sitan inventar) i osam komada turističkih znakova u vrijednosti 33.000,00 kn (pojedinačne vrijednosti 4.125,00 kn, što je trebalo evidentirati kao povećanje dugotrajne imovine).

Prema godišnjem financijskom izvješću, turistička signalizacija je nabavljena i postavljena za tematsku Bilogorsku vinsku cestu, što nije vidljivo iz računa dobavljača i narudžbenice.

Za 2012. (kao ni za ranije godine) Turistička zajednica nema plan nabave turističke signalizacije i evidenciju o signalizaciji iz koje bi bilo vidljivo koja je turistička signalizacija nabavljena (smještajni kapaciteti, spomenici kulture, vinske ceste, biciklističke rute i slično), godina nabave, dimenzija, količina, pojedinačna vrijednost, gdje je postavljena, odnosno koje destinacije su označene, te drugi potrebni podaci. Odredbama članaka 13., 16. 17. i 20. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija, utvrđeno je da se popis imovine i obveza mora sastaviti na kraju svake poslovne godine sa stanjem na datum bilance radi usklađenja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, da se imovina iskazuje prema računovodstvenom načelu nastanka događaja, da je dugotrajna imovina financijska i nefinancijska imovina čiji je vijek uporabe duži od jedne godine i koja duže od jedne godine zadržava isti pojavni oblik, da se dugotrajna nefinancijska materijalna imovina čiji je pojedinačni trošak nabave (nabavna vrijednost) niži od 2.000,00 kuna (od 1. siječnja 2014. niži od 3.500,00 kn) može otpisati jednokratno, stavljanjem u upotrebu, uz obvezu pojedinačnog ili skupnog praćenja u korisnom vijeku upotrebe, te da se troškovi nabave dugotrajne imovine kapitaliziraju, a u rashode priznaju tijekom korisnog vijeka uporabe.

Koncem 2012. potraživanja su iskazana u iznosu 54.739,00 kn, a odnose se na potraživanja za članarinu iz ranijih godina (2006.). To znači da navedena potraživanja ne odgovaraju stvarnim potraživanjima koncem 2012. Potraživanja za boravišnu pristojbu nisu utvrđena. Državni ured za reviziju predlaže poduzeti radnje radi utvrđivanja stvarnog stanja potraživanja za turističku članarinu i boravišnu pristojbu i evidentirati pripadajući dio članarine i boravišne pristojbe u poslovnim knjigama.

Državni ured za reviziju nalaže evidentiranje rashoda prema rasporedu računa iz računskog plana za neprofitne organizacije, iskazivanje imovine prema računovodstvenom načelu nastanka događaja, a popisom imovine koncem godine obuhvatiti cjelokupnu imovinu u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija. Predlaže se donošenje plana nabave turističke signalizacije i ustrojavanje evidencije o turističkoj signalizaciji.

3.2. Turistička zajednica navodi da prihvaća navode u Nalazu.

4. Rashodi

- 4.1. Ukupni rashodi za 2012. su iskazani u iznosu 697.772,00 kn, što je za 68.816,00 kn ili 9,0 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Manjak prihoda za 2012. iznosi 30.423,00 kn. Preneseni višak prihoda iz prethodnog razdoblja je iznosio 88.442,00 kn. U 2012. je obavljen ispravak knjiženja prenesenog viška prihoda, odnosno povećan je za 16.548,00 kn, te višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 74.567,00 kn.

Rashodi za donacije su ostvareni u iznosu 308.611,00 kn. Odnose se na donacije Turističkoj zajednici Bilogora-Bjelovar za izgradnju etno kuće na sajmu u iznosu 130.426,00 kn i sufinanciranje nabave turističke signalizacije u iznosu 20.000,00 kn), donacije školama i dječjim vrtićima za novčane nagrade po projektu Volim Hrvatsku u iznosu 51.000,00 kn, te na donacije udrugama i jednoj školi za manifestacije i projekte Turističke zajednice u iznosu 15.210,00 kn.

Preostali rashodi u iznosu 91.975,00 kn, što u iskazani na računu za donacije, odnose se na druge vrste rashoda.

Donacije Turističkoj zajednici Bilogora-Bjelovar za izgradnju etno kuće na sajmu su dane u iznosu 130.426,00 kn. Ostvarene su na temelju ugovora o poslovnoj suradnji i poticanju razvoja turizma na području Grada i Županije, kojega su u prosincu 2009. zaključile Turistička zajednica, Turistička zajednica Grada Bjelovara (prednik Turističke zajednice Bilogora-Bjelovar) i pravna osoba za organiziranje sajмова. Prema ugovoru, spomenuta pravna osoba je turističkim zajednicama dala prostor za gradnju izložbenog objekta (etno kuće na sajmu, veličine 200 m² koja će se koristiti za izlaganje na svim sajamskim priredbama) i dugogodišnje korištenje na 30 godina bez naknade za pravo građenja. Obveza korisnika etno kuće na sajmu je podmirenje režijskih troškova nastalih uporabom objekta. Prema ugovoru o pravu građenja, kojeg su u travnju 2011. zaključili pravna osoba za organiziranje sajмова i Turistička zajednica Bilogora-Bjelovar, investitor u izgradnji predmetne građevine je Turistička zajednica Bilogora-Bjelovar. Investitor će predmetnu građevinu koristiti za potrebe nastupa na sajamskim priredbama i za rad Centra tradicijskih obrta. Spomenutim ugovorima nije utvrđena obveza koja se odnosi na sufinanciranje izgradnje etno kuće na sajmu niti su turističke zajednice sufinanciranje regulirale nekim drugim aktom.

Donacije za nabavu turističke signalizacije su ostvarene u iznosu 20.000,00 kn. Sredstva su doznačena Turističkoj zajednici Bilogora-Bjelovar na temelju sporazuma zaključenog u lipnju 2012. u kojem je, između ostalog, navedeno da će se nakon završetka svih planiranih poslova izraditi pregled i obračun nastalih troškova i podjela pripadajućih troškova na svaku turističku zajednicu, a nije ugovoren iznos sufinanciranja Turističke zajednice vezano za nabavu turističke signalizacije. Do konca 2012. nije sastavljen pregled i obračun nastalih troškova, što nije u skladu s navedenim sporazumom.

Donacije udrugama i jednoj školi za manifestacije i projekte su ostvarene u iznosu 15.210,00 kn. Od toga, jednoj udruzi je doznačeno 7.000,00 kn za pokriće troškova manifestacije prema programu iz 2011., nakon što su primljena sredstva od Hrvatske turističke zajednice. Preostalih 8.210,00 kn je doznačeno na temelju odluke direktora i zamolbi triju udruga i jedne škole, za manifestacije i projekte koje potiče Turistička zajednica. Davanje donacija nije planirano programom rada i financijskim planom. Turistička zajednica nema akte, odnosno nije utvrdila kriterije, uvjete i mjerila za davanje donacija.

Državni ured za reviziju nalaže da Turistička zajednica sastavi s Turističkom zajednicom Bilogora-Bjelovar ugovor o međusobnom reguliranju odnosa u vezi sufinanciranja izgradnje etno kuće na sajmu. Nalaže se sastavljanje obračuna i podjele pripadajućih troškova za sufinanciranje nabave turističke signalizacije. Državni ured za reviziju predlaže utvrditi kriterije, uvjete i mjerila za davanje donacija, a davanje donacije planirati programom rada i financijskim planom.

4.2. Turistička zajednica navodi da prihvaća navode u Nalazu.

5. Programi i projekti

5.1. Zadaće i ciljevi Turističke zajednice su utvrđeni Zakonom o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, Statutom i godišnjim programima rada Turističke zajednice za 2010., 2011. i 2012.

- Strateško planiranje

Master plan, odnosno strategiju razvoja turizma Županije do 2020. je izradio Institut za turizam, a Turistička zajednica ga je donijela u svibnju 2009. Turistička zajednica je ostvarila suradnju u objedinjavanju zajedničkih razvojnih projekata s lokalnim turističkim zajednicama članicama Turističke zajednice, Županijom i jedinicama lokalne samouprave na području Županije. Županija ima pretpostavke za održivi razvoj turizma na svom području, s obzirom da sve više ljudi traži mjesto za odmor i uživanje u ruralnom okruženju s mogućnošću upoznavanja kulturno-povijesne baštine, tradicijskih običaja, konzumiranja zdrave hrane, te aktivnog uključivanja u sportske, rekreativne i druge aktivnosti vezano uz očuvanje zdravlja i razonodu.

Master planom je planirana racionalizacija sustava turističkih zajednica formiranjem turističkih klastera, odnosno tri turistički zaokružene regije s karakterističnim sustavom vrijednosti (turistički resursi, atrakcije, turistička infra i suprastruktura, drugo). Odnosi se na Bjelovarsko-bilogorski klaster, Čazmansko-moslavački klaster, te Daruvarsko-papučki klaster (područje koje bi trebao obuhvatiti Daruvarsko-papučki klaster obuhvaća Turistička zajednica Daruvar – Papuk). Turistički klasteri nisu formirani, te nije u potpunosti provedena racionalizacija sustava turističkih zajednica na području Županije. U Master planu nije naveden rok za formiranje klastera i tko ih treba formirati.

Posebним dokumentom (Identifikacija ključnih projekata za implementaciju vizije turističkog razvoja Županije) kojega je Institut za turizam izradio u veljači 2010., utvrđena su 43 inicijalna razvojna projekta (deset je od interesa za cijelu Županiju, a preostali se odnose na turističke klaster). Od 43 projekta je utvrđeno 15 prioriteta (četiri su od interesa za cijelu Županiju, a preostali se odnose na turističke klaster). Turistička zajednica je do konca 2013. realizirala dva prioriteta razvojna projekta (osnovala je turističko razvojni investicijski centar u Bjelovaru i započela edukacije u dijelu internog marketinga), a dva nije realizirala (odnosi se na donošenje akcijskog marketing plana turističkih događanja Županije i akcijskog plana razvoja ribolovnog turizma). Donošenjem akcijskog marketing plana turističkih događanja stvorile bi se pretpostavke za kvalitetniju promidžbu Županije kao prepoznatljive destinacije kontinentalnog turizma, a razvijanjem ribolovnog turizma obogatila bi se turistička ponuda Županije. Akcijskim marketing planom turističkih događanja trebalo bi utvrditi, između ostalog, atrakcije i događanja od značaja za cijelu Županiju i posebno lokalnog značaja prema utvrđenim ciljevima koji se žele postići (primarna turistička atrakcija, doprinos željenom imidžu, mogućnosti razvoja, drugo), organizatore događanja, kalendar događanja i izvore financiranja. Vezano uz realizaciju preostalih razvojnih projekata od interesa za cijelu Županiju, Hrvatska turistička zajednica je za sve turističke zajednice nižeg ustroja uspostavila cjeloviti informacijsko-interpretativni sustav, a nisu realizirani razvojni projekti vezani uz donošenje strateškog plana razvoja turizma promatranja biljnog i životinjskog svijeta, akcijskog plana za uspostavu cjelovitog sustava planinarskih, konjičkih i/ili biciklističkih ruta, donošenje plana razvoja vinskog turizma, provođenje edukativnih programa za izradu akcijskih i/ili marketinških planova i programa i osnivanje ruralnih turističkih klastera.

Razvojni projekti koji se odnose na turističke klastere (Bjelovarsko-bilogorski klaster, Daruvarsko-papučki klaster, Čazmansko-moslavački klaster) većim dijelom nisu realizirani.

Turistička zajednica nije donijela četverogodišnji strateški marketinški plan turizma za područje Županije. Prema odredbi članka 46. stavka 1. točka 10. Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, zadaća Turističke zajednice je donošenje strateškoga marketinškog plana za područje županije, sukladno strateškom marketinškom planu hrvatskog turizma. Hrvatska turistička zajednica je u ožujku 2009. donijela četverogodišnji Strateški marketinški plan hrvatskog turizma za razdoblje od 2010. do 2014., a u pripremi je njegovo donošenje za razdoblje od 2014. do 2018. Strateškim marketinškim planom Županije trebalo bi utvrditi, između ostaloga, prioritetne aktivnosti i pojedinačne akcije Turističke zajednice u četverogodišnjem razdoblju prema detaljno utvrđenim kriterijima, nositelje i rokove njihove realizacije prema razrađenom terminskom planu, načine promidžbe turističkog potencijala Županije jačanjem uloge marketing menadžmenta, te pokazatelje za mjerenje učinaka odnosno praćenje ostvarenja postavljenih ciljeva. Uloga marketing menadžmenta je u stvaranju turističkog brenda Županije radi podizanja konkurentnosti, odnosno u provođenju marketinške politike koja bi kroz stvaranje prepoznatljivih, kvalitetnih i atraktivnih turističkih proizvoda, adekvatnu promidžbu i razvijanje selektivnih oblika turizma obogatila turističku ponudu Županije.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti četverogodišnji strateški marketinški plan za područje Županije za razdoblje od 2014. do 2018. sukladno strateškom marketinškom planu hrvatskog turizma, u skladu s odredbama Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma. Nadalje predlaže donijeti akcijski plan marketinga turističkih događanja i akcijski plan razvoja ribolovnog turizma na području Županije s ciljem jačanja turističkog identiteta Županije, u skladu s Master planom Županije. Predlaže se provođenje racionalizacije sustava turističkih zajednica, odnosno manji broj turističkih zajednica na području Županije.

- Koordinacija djelovanja i nadzor izvršavanja ciljeva i zadaća turističkih zajednica općina i gradova s područja Županije

Turistička zajednica je koordinirala djelovanje lokalnih turističkih zajednica područja i grada putem sastanaka koordinacije na kojima su razmatrana područja važna za njihovo djelovanje i razvoj turizma na područjima koja nisu turistički razvijena. Nadalje je sudjelovala sastancima koje su organizirale turističke zajednice članice klastera središnje Hrvatske.

Turistička zajednica je provodila nadzor izvršavanja ciljeva i zadaća Turističke zajednice Bilogora-Bjelovar, a nije provodila nadzor izvršavanja ciljeva i zadaća turističke zajednice grada Grubišno Polje i preostale tri turističke zajednice područja, s područja Županije, što je trebalo učiniti. Prema odredbi članka 46. stavak 1. točka 8. Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, zadaća Turističke zajednice je koordinacija djelovanja i nadzor izvršavanja ciljeva i zadaća turističkih zajednica općina i gradova s područja županije.

Državni ured za reviziju predlaže provođenje nadzora izvršavanja ciljeva i zadaća turističke zajednice grada i turističkih zajednica područja koje se nalaze na području Županije, kako bi Turistička zajednica imala uvid u izvršavanje ciljeva i zadaća lokalnih turističkih zajednica te mogla predlagati mjere za poboljšanje rada u cilju jačanja konkurentnosti i koordinacije svih sudionika turističkog razvoja.

- Promoviranje turističke destinacije

Turistička zajednica je promovirala turističke destinacije Županije putem svoje web stranice, izdavanjem turističkih promotivnih materijala (kataloga, prospekata, letaka, brošura, vodiča, razglednica, turističkih karata i drugo), oglašavanjem u medijima i tiskovini (samostalno i/ili u suradnji s drugim turističkim zajednicama i pravnim osobama na području Županije), te sudjelovanjem u radio i televizijskim emisijama, nastupima na gospodarskim sajmovima i drugo.

Programima rada za 2011. i 2012. je planirano oglašavanje turističke destinacije Županije (samostalno i udruženo) prema izrađenom medija planu, te su planirana sredstva (za 2011. u iznosu 173.600,00 kn, za 2012. u iznosu 250.000,00 kn). Tijekom 2012. udruženo oglašavanje nije provedeno jer nisu bila osigurana planirana sredstva za udruženo oglašavanje od strane Hrvatske turističke zajednice, a samostalno oglašavanje je svedeno na oglašavanje putem lokalnih radio postaja i korištenjem sponzoriranih termina na navedenim radio postajama i na Hrvatskoj radio televiziji za priloge iz oblasti turizma.

U 2011. su Turistička zajednica i Hrvatska turistička zajednica u svoje ime i u ime sustava turističkih zajednica općina, gradova i mjesta s područja Županije, te ostalih subjekata (nositelji turističke ponude) zaključile ugovor o oglašavanju u promotivnim kampanjama nositelja turističke ponude/proizvoda u 2011. Prema ugovoru, ukupno planirani troškovi promotivne kampanje, odnosno medija plana Turističke zajednice iznose 800.000,00 kn, od čega Hrvatska turistička zajednica sufinancira 200.000,00 kn (najviše do 25,0 % troškova realizacije usuglašenog medija plana putem kojeg se provodi promotivna kampanja). Turistička zajednica s nositeljima turističke ponude oglašavanja sufinancira 600.000,00 kn (75,0 %). Iz medija plana za 2011. nije vidljivo koje manifestacije, proizvodi i aktivnosti se planiraju oglašavati i u kojem obimu (intenzitet oglašavanja). Turistička zajednica je trebala izvršiti promotivnu kampanju u skladu s medija planom te Hrvatskoj turističkoj zajednici dostaviti cjelokupnu dokumentaciju za konačni obračun troškova realiziranog oglašavanja, radi isplate sredstava. Turistička zajednica je u lipnju i studenome 2011. dostavila Hrvatskoj turističkoj zajednici dokumentaciju kojom je pravdan utrošak sredstava uloženi u oglašavanje u iznosu 456.996,00 kn. Na temelju navedene dokumentacije, Hrvatska turistička zajednica je u 2011. Turističkoj zajednici doznala 200.000,00 kn. Od toga je Turistička zajednica na račune nositelja turističke ponude doznala 83.981,00 kn u 2011., te 45.119,00 kn u 2012., odnosno ukupno 129.100,00 kn ili 28,3 % utrošeni sredstava. U vrijeme obavljanja revizije (prosinac 2013.) Turistička zajednica nema dokumentacije iz koje bi bilo vidljivo koje su manifestacije, turistički proizvodi i aktivnosti oglašavane (u 2011. je dostavljena Hrvatskoj turističkoj zajednici radi nadoknade troškova). Turistička zajednica treba imati dokumentaciju na temelju koje evidentira poslovne promjene u poslovnim knjigama.

Turistička zajednica od 2011. aktivno radi na poboljšanju svoje web stranice na način da je istu redizajnirala i dopunjavala. Pregledom web stranice u vrijeme obavljanja revizije (listopad 2013.) vidljivo je da ista sadrži podatke o turističkoj ponudi, smještajnim kapacitetima, manifestacijama i događanjima (od kojih su neke održane 2012.), da ima poveznicu sa svojim članicama (pet članica), Gradom i Županijom, te da su na njoj objavljeni važniji dokumenti. Sadržaji Internetske stranice (osim važnijih dokumenata) su prevedeni na engleski jezik.

Stranice Turističke zajednice nisu prisutne na društvenim mrežama (primjerice Facebook, Twiter, Instagram, Youtube, LinkedIn) koje krajnjim korisnicima omogućuju razmjenu mišljenja, dojmova i savjeta vezanih za putovanje i boravak u destinaciji, te predstavljaju jedan od oblika usmene preporuke.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti godišnji plan oglašavanja turističke destinacije Županije iz kojeg bi bile vidljive manifestacije i aktivnosti, odnosno turistički proizvodi koji se planiraju oglašavati, u kojim medijima, vrijeme (datum) i opseg oglašavanja, te nositelji oglašavanja. Predlaže se redovito ažuriranje web stranice Turističke zajednice i njeno poboljšanje kako bi se korisnicima omogućio uvid u turističku ponudu Županije na Internetu putem jednostavne i pregledne tražilice i izravan kontakt s ponuđačima, odnosno nositeljima turističke ponude. Državni ured za reviziju predlaže oglašavanje na društvenim mrežama kao mediju koji je znatno jeftiniji od klasičnih medija (novine, radio, televizija) i zbog broja potencijalnih gostiju koji svakodnevno koriste društvene mreže.

- Prikupljanje i obrada podataka o turističkom prometu

Turistička zajednica nije prikupljala i obrađivala podatke o turističkom prometu i druge podatke bitne za praćenje izvršenja postavljenih ciljeva i zadaća. Prema odredbama članka 46. stavak 1. točka 12. Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, zadaća turističke zajednice županije je prikupljanje i tjedna i mjesečna obrada podataka o turističkom prometu i svih drugih podataka bitnih za praćenje izvršenja postavljenih ciljeva i zadaća (zbirno izvješće općina i gradova).

Državni ured za reviziju predlaže, prikupljati i obrađivati podatke o turističkom prometu i druge podatke bitne za praćenje izvršenja postavljenih ciljeva i zadaća, u skladu s odredbama Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma.

5.2. *Turistička zajednica u očitovanju navodi da prihvaća ocjenu efikasnosti rada Turističke zajednice u okolnostima financijsko - kadrovske opremljenosti Turističkog ureda u usporedbi s brojem i vrstom provedenih aktivnosti.*

III. OCJENA EFIKASNOSTI TURISTIČKE ZAJEDNICE U PROVOĐENJU ZADAĆA UTVRĐENIH PROPISIMA I PROGRAMOM RADA

Zadaće i ciljevi Turističke zajednice su utvrđeni Zakonom o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, Statutom i godišnjim programima rada Turističke zajednice.

Turistička zajednica je u 2010., 2011. i 2012. poduzimala aktivnosti vezane uz:

- sudjelovanje u definiranju ciljeva i politike razvoja turizma na nivou Županije
- izradu strategije razvoja turizma na nivou Županije
- koordinaciju djelovanja te pružanje stručne i druge pomoći turističkim zajednicama s područja Županije
- razvoj, poticanje i pomaganje razvoja turizma na područjima koja nisu turistički razvijena
- razvijanje svijesti o važnosti, te gospodarskim i drugim učincima turizma
- promociju turističke ponude Županije u zemlji i inozemstvu
- unaprjeđivanje postojećih turističkih proizvoda na području Županije
- iniciranje razvoja novih turističkih proizvoda na području Županije
- obavljanje informativnih poslova vezanih uz turističku ponudu.

U 2010., 2011. i 2012. Turistička zajednica nije poduzimala sve potrebne aktivnosti vezane uz:

- provedbu strategije razvoja turizma na nivou Županije (Master plan), koja je donesena, a djelomično se ne provodi
- donošenje strateškog marketinškog plana turizma za područje Županije sukladno strateškom marketinškom planu hrvatskog turizma
- nadzor nad izvršavanjem ciljeva i zadaća turističkih zajednica s područja Županije
- promoviranje turističke destinacije na razini Županije
- prikupljanje i redovitu obradu podataka o turističkom prometu i svih drugih podataka bitnih za praćenje izvršenja postavljenih ciljeva i zadaća.

Na temelju provjere dokumentacije vezane uz provođenje navedenih aktivnosti Državni ured za reviziju ocjenjuje da je Turistička zajednica bila efikasna u provođenju planiranih zadaća i aktivnosti, jer je obavila većinu planiranih aktivnosti, odnosno zadaća iz njene nadležnosti, a nije bila dovoljno efikasna u provođenju aktivnosti vezanih uz strateško marketinško planiranje, nadzor turističkih zajednica s područja Županije, promoviranje turističke destinacije i prikupljanje i obradu podataka o turističkom prometu i drugih podataka.

S obzirom da je Turistička zajednica provela većinu planiranih aktivnosti i zadaća, da je njihov učinak izražen opisno, da Turistička zajednica nije razradila sustav za praćenje provedbe aktivnosti, odnosno nije utvrdila pokazatelje za praćenje provedbe utvrđenih zadaća i aktivnosti, odnosno ostvarenje ciljeva, Državni ured za reviziju ocjenjuje da Turistička zajednica treba u godišnjem programu rada i drugim unutarnjim aktima, utvrditi pokazatelje za praćenje ostvarenja zadaća i aktivnosti i ciljeva, kako bi se na temelju objektivnih pokazatelja moglo utvrditi jesu li korištenjem sredstava Turističke zajednice postignuti očekivani učinci i ostvareni postavljeni ciljevi te dala ocjena jesu li ostvareni učinci, odnosno ostvareni ciljevi rezultat provedenih zadaća i aktivnosti Turističke zajednice.

Vezano uz ocjenu učinkovitosti trošenja sredstava prikupljenih od boravišnih pristojbi, članarina, iz proračuna, te drugih izvora, Državni ured za reviziju ocjenjuje da su sredstva korištena u skladu s godišnjim programom rada Turističke zajednice i za ostvarenje postavljenih ciljeva.

IV. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, obavljena je financijska revizija Turističke zajednica za 2012. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je uvjetno mišljenje.
2. Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Planirana je i obavljena s ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Sljedeće činjenice su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja:
 - Turistička zajednica stručne i administrativne poslove obavlja putem jednog Turističkog ureda zajedno s Turističkom zajednicom Bilogora-Bjelovar, a odlukom Skupštine o osnivanju Turističkog ureda i sporazumom iz 2007. nije jasno određen način obavljanja stručno administrativnih poslova za Turističku zajednicu. Ugovor o utvrđivanju međusobnih prava i obveza vezanih uz zajedničko korištenje poslovnog prostora i financiranje zajedničkih troškova nije zaključen. Turistička zajednica ne sudjeluje u financiranju režijskih troškova i većeg dijela drugih zajedničkih troškova Turističkog ureda. (točka 1. Nalaza)
 - Turistička zajednica je donijela program rada i financijski plan za 2012. te izvješće o njihovom ostvarenju. U programu rada su opisno navedeni programi i aktivnosti Turističke zajednice u području funkcionalnog marketinga i planirana su sredstva za njihovu realizaciju, a vezano uz administrativni marketing (djelovanje Turističkog ureda) sredstva nisu planirana. Za većinu planiranih programa i aktivnosti u području funkcionalnog marketinga je navedeno da će navedene aktivnosti Turistička zajednica obavljati tijekom cijele godine u suradnji s više nositelja, a nije navedeno što Turistička zajednica planira poduzeti u cilju njihove realizacije, odnosno nisu precizirane zadaće koje treba obaviti Turistička zajednica. Turistička zajednica nema razrađen sustav za praćenje provedbe aktivnosti, odnosno nema utvrđene pokazatelje za praćenje provedbe utvrđenih zadaća i ciljeva iz programa rada. Financijskim planom za 2012. su prihodi, odnosno rashodi planirani u iznosu 1.273.000,00 kn. Neki rashodi su planirani različito u odnosu na planirane programom rada, a neki rashodi su ostvareni, a nisu planirani (rashodi za naknade osobama izvan radnog odnosa, rashodi amortizacije i financijski rashodi). Financijski plan je dijelom sastavljen prema vrstama rashoda, a dijelom prema manifestacijama i aktivnostima koje se planiraju realizirati, a nije sastavljen prema računima računskog plana. S obzirom da u poslovnim knjigama rashodi nisu evidentirani prema planiranim programima i aktivnostima, već samo prema vrsti rashoda, te je onemogućena kontrola ostvarenja rashoda, odnosno programa i aktivnosti, u odnosu na plan. Izmjene financijskog plana nisu donesene, a u pregledu ostvarenja financijskog plana rashodi su iskazani manje za 575.227,00 kn ili 45,2 % u odnosu na planirane. (točka 2. Nalaza)

- Rashodi za nabavu turističke signalizacije u iznosu 73.000,00 kn i rashodi za usluge organizacije završne svečanosti projekta Volim Hrvatsku u iznosu 18.975,00 kn su u poslovnim knjigama pogrešno evidentirani na računu rashoda za donacije, umjesto prema rasporedu računa iz računskog plana. U poslovnim knjigama na računu imovine nije evidentiran projektor nabavljen u prosincu 2011. u vrijednosti 10.499,00 kn i turistička signalizacija nabavljena u 2012. u vrijednosti 73.000,00 kn. Navedena imovina nije obuhvaćena popisom imovne koncem 2012. (točka 3. Nalaza)
- Rashodi za donacije Turističkoj zajednici Bilogora-Bjelovar za izgradnju etno kuće na sajmu su ostvareni u iznosu 130.426,00 kn i za sufinanciranje nabave turističke signalizacije u iznosu 20.000,00 kn. Turistička zajednica nije ugovorila visinu, odnosno iznos sufinanciranja radova na izgradnji etno kuće na sajmu, te nabave turističke signalizacije. Rashodi za donacije udrugama i jednoj školi za manifestacije i projekte Turističke zajednice su ostvareni u iznosu 15.210,00 kn. Davanje donacija nije planirano programom rada i financijskim planom za 2012. te nisu utvrđeni kriteriji, uvjeti i mjerila za davanje donacija. (točka 4. Nalaza)

4. Turistička zajednica je pravna osoba osnovana radi promicanja i unaprjeđenja turizma Republike Hrvatske i gospodarskih interesa pravnih i fizičkih osoba koje pružaju ugostiteljske i druge turističke usluge ili obavljaju drugu djelatnost neposredno povezanu s turizmom na način da upravlja destinacijom na razini za koju je osnovana. Turistička zajednica je osnovana u studenome 2010. za područje Županije i pravni je slijednik Turističke zajednice osnovane 1996. Tijekom 2012. je bilo pet turističkih zajednica članica, od kojih četiri turističke zajednice područja i jedna turistička zajednica grada. Predsjednik Turističke zajednice je tijekom 2012. bio župan Miroslav Čačija, a u vrijeme obavljanja revizije Damir Bajs. Turističku zajednicu zastupa direktor Turističkog ureda Antun Turčić. Turistička zajednica ima jednog zaposlenika (direktor Turističkog ureda), koji je u siječnju 2012. bio zaposlen na puno radno vrijeme, a od veljače 2012. u Turističkoj zajednici i Turističkoj zajednici Bilogora-Bjelovar, u svakoj na pola radnog vremena. Turistička zajednica obavlja stručne i administrativne poslove putem jednog Turističkog ureda zajedno s Turističkom zajednicom Bilogora-Bjelovar. Turistička zajednica ne sudjeluje u financiranju režijskih troškova i većeg dijela drugih zajedničkih troškova Turističkog ureda. Sastavljeni su propisani financijski izvještaji. Prihodi za 2012. su ostvareni u iznosu 667.349,00 kn, a rashodi u iznosu 697.772,00 kn, te manjak prihoda iznosi 30.423,00 kn. Preneseni višak prihoda iz prethodnog razdoblja iznosi 104.990,00 kn, te višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 74.567,00 kn. Vrijednosno najznačajniji prihodi se odnose na prihode od donacija u iznosu 465.675,00 kn i članarine u iznosu 181.214,00 kn, koji zajedno iznose 646.889,00 kn i čine 96,9 % ukupno ostvarenih prihoda. Prihodi su utrošeni za propisane zadaće. Rashodi se odnose na rashode za donacije u iznosu 308.611,00 kn, materijalne rashode u iznosu 261.181,00 kn, rashode za zaposlene u iznosu 117.527,00 kn, rashode amortizacije u iznosu 3.311,00 kn, financijske rashode u iznosu 2.372,00 kn i druge rashode u iznosu 4.770,00 kn. Rashodi za donacije se najvećim dijelom odnose na sufinanciranje izgradnje etno kuće na sajmu u iznosu 130.426,00 kn i na rashode za turističku signalizaciju u iznosu 93.000,00 kn, a materijalni rashodi se najvećim dijelom odnose na usluge promidžbe i informiranja u iznosu 79.047,00 kn.

Koncem 2012. potraživanja su iskazana u iznosu 54.739,00 kn, a odnose se na potraživanja za članarinu iz ranijih godina (2006.). Obveze koncem 2012. iznose 66.968,00 kn i do obavljanja revizije (studen 2013.) najveći dio obveza je podmiren. Turistička zajednica je bila efikasna u provođenju zadaća i ostvarenju ciljeva koji se odnose na sudjelovanje u definiranju ciljeva i politike razvoja turizma na nivou Županije, izradu strategije razvoja turizma na nivou Županije, koordinaciju djelovanja te pružanje stručne i druge pomoći turističkim zajednicama s područja Županije, razvoj, poticanje i pomaganje razvoja turizma na područjima koja nisu turistički razvijena, razvijanje svijesti o važnosti, te gospodarskim i drugim učincima turizma, promociju turističke ponude Županije u zemlji i inozemstvu, unaprjeđivanje postojećih turističkih proizvoda na području Županije, iniciranje razvoja novih turističkih proizvoda na području Županije i obavljanje informativnih poslova vezanih uz turističku ponudu. Nije bila dovoljno efikasna u provođenju propisanih zadaća koje se odnose na donošenje strateškog marketinškog plana turizma za područje Županije, provođenje nadzora nad izvršavanjem ciljeva i zadaća turističkih zajednica s područja Županije, promoviranje turističke destinacije, te prikupljanje i redovitu obradu podataka o turističkom prometu i drugih potrebnih podataka, te u praćenju provedbe utvrđenih zadaća i ciljeva u programima rada, za što nisu utvrđeni potrebni pokazatelji. Revizijom za 2012. utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na unutarnje ustrojstvo, planiranje, računovodstveno poslovanje i rashode, utjecali su na izražavanje uvjetnog mišljenja.